

AnadOlive

Etki Raporu

Bu etki raporu, Kasım 2020 - Eylül 2021 tarihlerinde gerçekleşen **imece impact etki hızlandırma programı** kapsamında Business Call to Action (BCtA) danışmanlığında hazırlanmıştır. imece impact etki hızlandırma programı **imece** yürütücülüğünde gerçekleştirilen bir etki hızlandırma programıdır. Bu program, **Zorlu Holding** ana partnerliğinde, UNDP'nin desteklediği **Business Call To Action**'un bilgi danışmanlığı, **İş Dünyası ve Sürdürülebilir Kalkınma Derneği (SKD Türkiye)** stratejik partnerliği ve **Startup Wise Guys**'un yatırım partnerliği ile gerçekleşmektedir."

Ana Partner

Bilgi Danışmanı

Stratejik Partner

Yatırım Partneri

AnadOlive Etki Raporu

Ülke : Türkiye
Sektör : Yeme & İçme

ANADOLIVE

İş Modeli

Akdeniz ülkeleri zeytin hasadının %98'ine ev sahipliği yapıyor ve dünyadaki zeytinyağının %95'ini üretiliyorlar.¹ Zeytin ve zeytinyağı üretimi, Türkiye'nin de aralarında bulunduğu Akdeniz ülkelerinin ekonomilerinde önemli bir yer tutuyor. Türkiye, 190 milyon zeytin ağacıyla zeytin ve zeytinyağı endüstrisinde dördüncü sırada yer alıyor.² 2019'da 3,3 milyon ton, 2020'de de 3,67 milyon ton olan küresel zeytinyağı üretimi her yıl artıyor.³ Bu üretimin sonucunda, her yıl küresel olarak 30 milyon ton atık üretiliyor,⁴ Türkiye'deki atık ise bu toplamın %8'ini oluşturuyor.⁵

AnadOlive zeytinyağı üretim sürecinde ortaya çıkan atıkları gıda endüstrisinde kullanılabilecek girdilere dönüştürmeyi hedefleyen, zeytin üretimiyle ilişkili birçok endüstride döngüsel ekonomiyi teşvik eden, yenilikçi bir etki girişimi

Bertaraf edilmediği takdirde toprağa, suya ve biyoçeşitliliğe zarar verebilecek atıkları katma değerli döngüsel ürünlere dönüştüren süreçler geliştirmek için çevre dostu teknolojileri kullanıyor.

¹ Ekonomi ve Ticaret Bakanlığı (2018)

² Esnaf, Sanatkarlar ve Kooperatifçilik Genel Müdürlüğü, Nisan 2020. "2019 Yılı Zeytin ve Zeytinyağı Raporu".

³ Uluslararası Zeytin Konseyi, Kasım 2019.

⁴ TUBİTAK MAM, 2015. "Zeytin Sektörü Atık/Artıklarının Yönetimi".

⁵ UZZK, 2019. "2019-2020 Üretim Sezonu Sofralık Zeytin ve Zeytinyağı Rekoltesi Ulusal Resmi Tespit Heyeti Raporu".

AnadOlive ayrıca gıda, kozmetik veya kimya endüstrilerinde çeşitli bitki bazlı gıda atıklarını yeniden kullanmak üzere Ar-Ge ve inovasyon çalışmalarına da yatırım yapıyor. Şirket, zeytin atığına yönelik yapmış olduğu çevreci üretim sistemleriyle iki yılda 180 ton suyu ve 1,5 futbol sahası kadar toprağı korudu.

AnadOlive, aralarında evde yemek yapanlar ve şeflerin bulunduğu son kullanıcılara pazarlanacak, kimyasal veya koruyucu içermeyen gıda ürünü üretmek üzere atıkları yeniden değerlendiriyor.

Ana Paydaşlar

Türkiye'nin tüm illerinin yarısında zeytin üretimi yapılıyor, zeytinleri yağa dönüştüren şirketlerin %53'ü Ege Bölgesi'nde faaliyet gösteriyor

Bu bölgedeki işletmelerin %65'i de zeytinyağı üretiminde en yüksek yağ verimi sağlayan ve en fazla atık üreten 3-fazlı üretim sistemini tercih ediyorlar.^{3&4}

Bu yöntem, her yıl bölgede yaklaşık 1 milyon ton atık üretilmesine neden oluyor. AnadOlive Ege Bölgesi'nde faaliyet gösteren küçük işletmelerle çalışıyor ve bu işletmelerin atıklarını hammadde olarak kullanıyor. Böylece, AnadOlive bölgedeki birçok işletmenin dögüsel çözüm ortağına dönüşüyor.

Bu dönüşüm talebi aynı zamanda müşteri tarafında da karşılık bulmakta. Örneğin, Avrupa İnovasyon ve Teknoloji Enstitüsü - EIT 2020 verilerine göre, COVID-19 salgınının ardından tüketicilerde sağlıklı yiyecek tercihi %50 oranında artış, hazır yiyecek tüketiminde %30 azalma, gıda katkı maddesi ve koruyucu madde kullanımında %30 azalma ve yerel üreticilerden ürün alımında %50 artış gözlemleniyor.

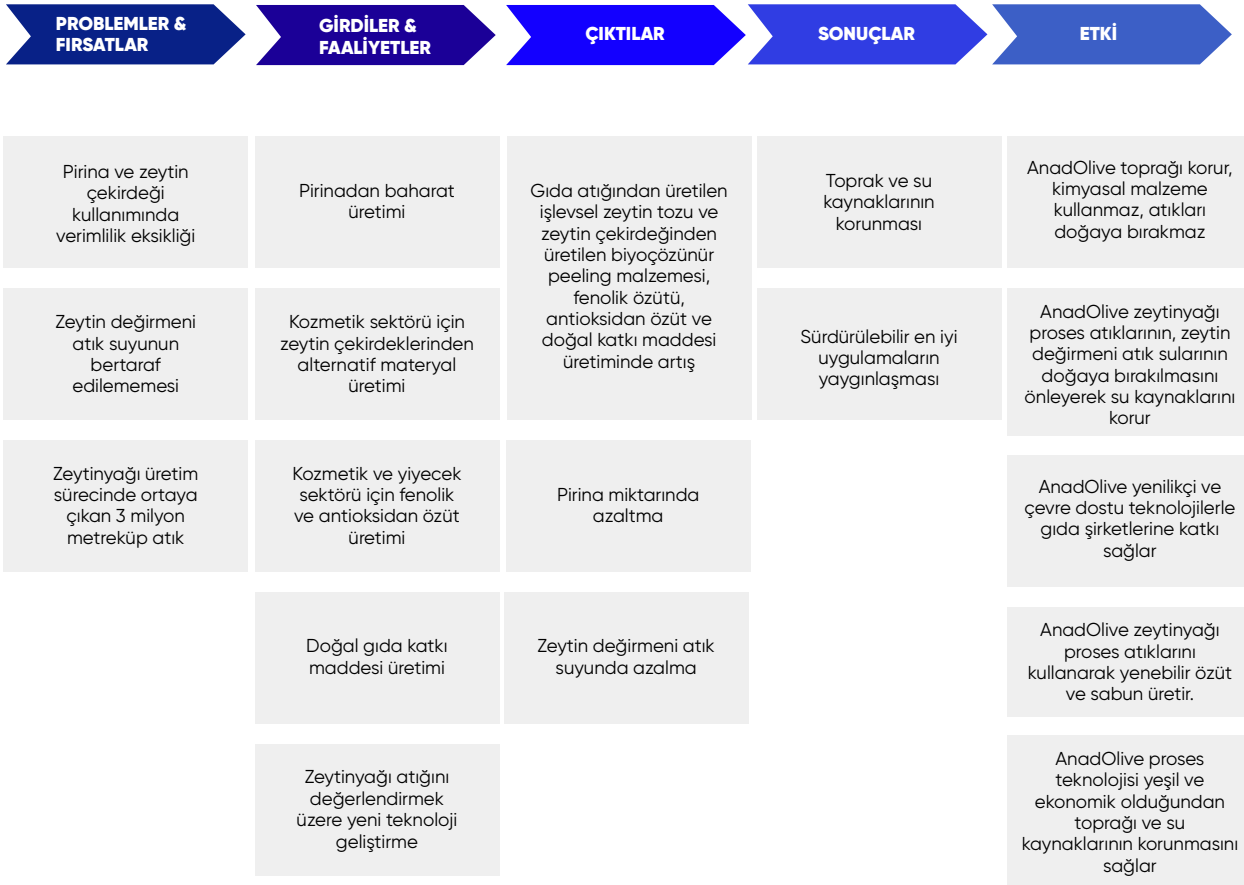
A: Etki Planlama

AnadOlive, etki ölçümlenme sürecinde faaliyetleri aracılığıyla ele almak istediği çevresel sorunları belirledi. Bu sorunlar arasında zeytinyağı sektöründeki verimlilik eksikliği, Ege Denizi Havzası'nın kirlenmesine neden olan zeytin değirmeni atık sularının (kara su olarak da geçmekte) bertaraf edilememesi ve zeytinyağı üretiminden kaynaklanan fazla atık bulunuyor. Özellikle zeytin değirmeni atık sularının kontrolsüz biçimde bertaraf edilmesi, yüksek kimyasal oksijen ihtiyacı konsantrasyonunun yanı sıra bol miktarda fenolik bileşikler ve tanenler gibi mikrobiyal büyümeyi önleyici bileşikler içermesi nedeniyle ciddi bir çevre sorunu hâline geliyor.⁶

AnadOlive, bu sorunlara çözüm üretmek için zeytinyağı sektörünün ürettiği atıkları değerlendirerek yeni ürünler üretmek üzere teknoloji geliştiriyor. Bu faaliyetlerin sonucunda zeytinyağı fabrikalarının ürettiği atıklarda azalma gerçekleşirken zeytin tozu, zeytin çekirdeği, doğal özler ve diyet lifi gibi yeni ürünlerin üretiminde artış yaşanıyor.

AnadOlive, orta vadede zeytinyağı sektöründeki sürdürülebilir uygulamaları, yeni ürünlerden alternatif gelir kaynaklarında artışı, toprak ve su kaynaklarının korunması gibi olumlu etki üretmeyi amaçlıyor. Şirketin uzun vadeli etki hedefleri arasında da zeytinyağı üretiminde kimyasal malzemelerin kullanımını azaltarak su kaynaklarının ve toprağın korunması, yenilikçi ve çevre dostu uygulamaların teşvik edilmesi, Türkiye zeytinyağı sektöründe döngüsel bir ekonomi modelinin desteklenmesi yer alıyor.

Etki Değer Zinciri

⁶ Basheer, Sobhi & Sabbah, Isam & Ahmad, Yazbek & Jacob, Haj. (2007). Reducing the Environmental Impact of Olive Mill Wastewater in Jordan, Palestine and Israel.

B: Etki Çerçevesi

Gösterge	2021 Referans Değeri	2025 Değeri	Paydaşlar	Veri Toplama Yöntemi	Gösterge Kaynağı	Veri Kaynağı	İlgili SKA'lar	
Raporlama döneminde şirketin ürün/hizmet satışlarından elde edilen gelirin değeri	10000	500000	Müşteriler	Birincil	IRIS+ (PI1775)	Şirket Kayıtları	6.3 9.4 12.4 12.a 15.3	6.6 12.3 12.5 15.1
Geri dönüştürülmüş malzeme miktarı	2000	200000	Tedarikçiler	Birincil	SDA Göstergeleri	Şirket Kayıtları	6.3 9.4 12.4 12.a 15.3	6.6 12.3 12.5 15.1
Zeytin değirmeni atık suyuyla üretilmiş ürün miktarı	500	30000	Tedarikçiler	Birincil	Özel Gösterge	Şirket Kayıtları	6.3 6.6 15.1 15.3	
Pirinayla üretilmiş ürün miktarı	1200	60000	Tedarikçiler	Birincil	Özel Gösterge	Şirket Kayıtları	6.3 9.4 12.4 12.a 15.3	6.6 12.3 12.5 15.1
Yinelenen siparişi olan müşteri sayısı	100	10000	Bireyler ve Kurumlar	Birincil	Özel Gösterge	Anket ve sipariş kayıtları	6.3 9.4 12.4 12.a 15.3	6.6 12.3 12.5 15.1
Yıllık sipariş sayısı	100	5000	Müşteriler	İdari	Özel Gösterge	Company Records	6.3 9.4 12.4 12.a 15.3	6.6 12.3 12.5 15.1

C: Etki Ölçümleme

AnadOlive, performansını değerlendirmek ve işle ilgili karar verme sürecini yönetmek üzere öncelikli olarak operasyonel verileri kullanıyor. Bu veriler küçük veya orta ölçekli aile şirketleri olan zeytin üreticilerinden toplanıyor, azaltılmış zeytin değirmeni atık suyu ve pirina miktarını eksiksiz biçimde ortaya çıkarıyor. Şirket ayrıca tüketicilerin deneyimlerini ve ürünlere ilişkin algılarını anlamak için anketler de gerçekleştiriyor. Bu anketler, şirketin müşteri memnuniyetini ve müşterilerin çevre dostu ürünlere verdiği değeri değerlendirmesine yardımcı oluyor. Örneğin, AnadOlive Akhisar, Manisa'da yerel zeytin değirmenleri ve üreticileriyle çalışırken, 1 ton zeytin pirina ve 800 litre siyah atık su toplayarak, aksi takdirde Ege Havzası'na ulaşacak ve / veya üretim sahasının yakınındaki toprağı kirletecek olan zeytin değirmeninden gelen potansiyel atığın yaklaşık %80'ini önledi.

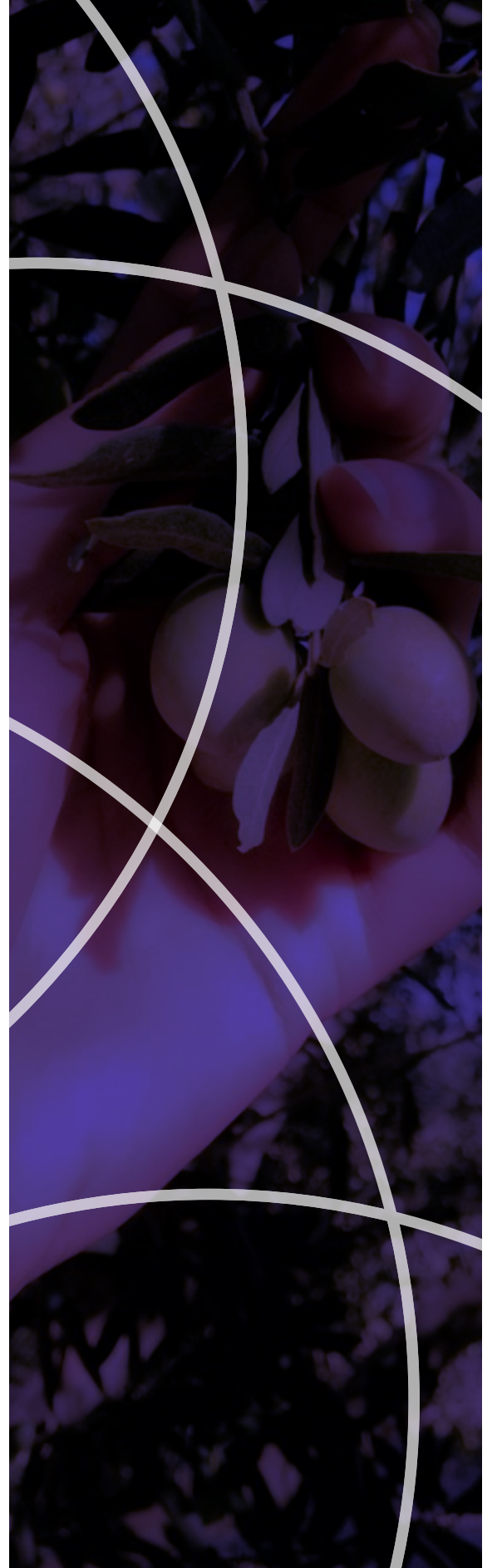

Etki ölçümlene yoluyla elde edilen veriler, AnadOlive'in faaliyetlerini geliştirmesine imkân tanıyan içgörülerin üretilmesini sağlıyor. Etki ölçümlene süreci sayesinde, AnadOlive online anket yöntemiyle hem tedarikçilerinden hem de müşterilerinden veri toplayabileceğini öğrendi. 2021 yılında sahadaki tedarikçi ve müşterileri ile yapılan anket çalışmasından elde edilen veriler sonucunda da üç temel öğrenime ulaştı:

Müşterilerin yaklaşık %90'ı çevre dostu bir yaklaşımla üretilmiş, lezzetli ve besin değeri yüksek ürünleri kullanmaktan memnun ve bir etki göstergesi olarak da yeniden sipariş vermeye hazırlar.

Yerel tedarikçilerin yarısından fazlası zeytin değirmeni atık suyunu doğaya bırakıyor ve temiz su kaynaklarını kirletiyorlar.

Yerel tedarikçilerin yaklaşık %40'ı aile şirketini ikinci nesil üyelere bırakmaya başlıyor. Yeni nesillerin sürdürülebilirlik meseleleri konusunda daha bilinçli oldukları dikkate alınırsa, bu sektörün Türkiye'de daha da gelişeceği sonucuna varılabilir.

Öğrenimler

AnadOlive, tedarikçilerin bu atıkların doğru biçimde bertaraf edilmesi ve depolanması konusunda daha fazla eğitime ihtiyacı olduğunu keşfetti. Bu eğitim sayesinde, şirket Ege Havzası'nda bölgesel su kirliliğini azaltacak ve Türkiye'de atıkları etkin bir şekilde yönetecek kapasiteyi daha da geliştirecek.

AnadOlive için müşterilerden elde edilen en önemli veri, tüketicilerin çevre üzerinde yaratılan olumlu etkiye katkıda bulunan sürdürülebilir tekniklerle üretilmiş ürünleri kullanma konusunda oldukça hevesli olmaları. Çevre bilincine sahip müşteriler arttıkça, sürdürülebilir veya çevre dostu ürünlere olan talep de artıyor. AnadOlive, müşteri tarafında sürdürülebilir ürünlere yönelik talebi karşılamak için ürün yelpazesini genişletme kararı aldı. Veriler, aynı zamanda AnadOlive'in zeytinyağı atığını yeniden kullanmanın yeni yollarını bulma stratejisini de belirliyor. Ayrıca, şirketin faaliyetleri Türkiye'nin zeytin tedarik zincirinde döngüsel ekonomi farkındalığını artırıyor.

Gelecek Planları

Etki ölçümlemesi yapmak, AnadOlive'in içinde bulunduğu ekosistemi daha iyi anlamasını ve stratejik hedeflerini önceliklendirmesini sağladı. Şirket, atıkların farklı sektörlerde kullanılacak yenilikçi ürünlere nasıl dönüştürülebileceğini incelemek üzere yeni araştırmalar yapmayı planlıyor. AnadOlive tedarikçileri için hızlı bir eğitim programı tasarladı ve zeytin proses atıklarının bertaraf edilmesi, depolanması ve değerlendirilmesi için tedarikçileriyle bir araya gelerek veri toplamaya başladı.

"Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları doğrultusunda, AnadOlive döngüsel ekonomi yolculuğunu partnerlerle zenginleştirmenin ve inovasyona liderlik etmenin bir yolu."

Aysu Gürman
Kurucu

Daha fazla bilgi için

ANADOLIVE

anadolive.net

imece

imece.com

